

Natuurkampeerroute Fryslân

Laatste update: mei 2020

Afstand: 344 km (exclusief Waddeneilanden)

Wie kiest voor Fryslân, kiest voor rust en ruimte, water en lucht. Maar ook voor honderden oude kerken, terpen en natuurlijk de prachtige taal. Zoals ze zelf zingen in hun volkslied: *Klink dan en daverje fier yn it rûn, dyn âlde eare, o Fryske grûn!* De Natuurkampeerroute Fryslân voert u van het Lauwersmeer en de Waddeneilanden langs een bijzonder terpenlandschap en door eeuwenoude Friese wouden. Er is van alles te ontdekken in deze bijzondere provincie!

Praktisch:

Deze route voert langs zeventien Natuurkampeerterreinen, waarvan zes op de Waddeneilanden. Omdat iedereen een andere afstand per dag fietst, is niet gekozen om dagetappes aan te geven, maar om een route langs alle Natuurkampeerterreinen in Friesland uit te stippelen. Je kunt zelf bepalen op welk Natuurkampeerterrein je wilt overnachten, en ook of je wel of niet de oversteek maakt naar (een van) de Waddeneilanden. Station Leeuwarden is het startpunt van de route, zodat je meteen vanuit de trein kunt gaan fietsen. Maar je kunt uiteraard op elk gewenst punt van de route beginnen en stoppen. Hieronder is elk traject tussen de Natuurkampeerterreinen aangegeven in knooppunten. Neem altijd extra kaartmateriaal mee ter oriëntatie, en de Natuurkampeerkaart voor het overnachten op de Natuurkampeerterreinen. Zie voor meer informatie: www.natuurkampeerterreinen.nl/word-natuurkampeerder.

We wensen je een fijne tocht!

Routebeschrijving

Traject 1: Station Leeuwarden (zuidzijde) – Natuurkampeerterrein De Reidplum (Ernewoude): **15,7 km**

Na 65 m in oostelijke richting rechtdoor, Hollanderdijk. Na 205 m re ri knp 57.

57 - 93 - 94 - 95 - 96 - 32- veerpontje - 33 - 35 - 36 - 38

Naar Natuurkampeerterrein De Reidplum: bij 38 re Ds. V.d. Veenweg. Na 1,1 km: De Reidplum.

Traject 2: De Reidplum (Ernewoude) – it Dreamlân (Kollumerpomp): **39,4 km**

38 - 39 - 40 - 41 - 92 - 88 - 86 - 84 - 47 - 83 - 82 - 79 - 75 - 74 - 40 - 72 - 8 - 3 - 29 - 2 - 39 - 1 - 99 - 46 - 94 - 93 - 87

Naar it Dreamlân: Bij 93 re Hesseweg. Na 650 m li Oosterboereweg. Na 2,6 km li Groeneweg. Na 900 m: it Dreamlân.

Traject 3: it Dreamlân (Kollumerpomp) – De Pomp (Kollumerpomp): **7,1 km**

Terug naar Oosterboereweg, aan het einde li ri 87.

87 – 86 – 85

Naar De Pomp: Bij 85 re Kwelderweg. Na 940 m schuin li Slenkpad. Na 800 m schuin re Slikweg. Na 580 m li De Rijsdammen. Na 1,2 km: De Pomp

Traject 4A (met oversteek naar Waddeneiland): De Pomp (Kollumerpomp) – Middelpôle (Ameland): **46,8 km**

85 – 83 – 82 – 49 – 12 – 43 – 42 – 41 – 40 – 32 – 29 – 27 – 26 – 19

Naar Middelpôle: Bij 19 re Stationsweg. Na 2,4 km rechtdoor ri Rijksveerdam Holwerd.

Veerboot naar Ameland (info: 0900-4554455 Rederij Wagenborg). Vanaf kade rechtdoor

Veerweg. Bij rotonde li Achterdijken. Na 930 m li Verbindingsweg, wordt Het Westepad. Na 1,2 km: Middelpôle.

Vervolgroute: terug naar knp 19 en vervolg route in traject 4B vanaf 19.

Traject 4B (zonder oversteek naar Waddeneiland): De Pomp (Kollumerpomp) – Martenastate (Cornjum): **67,3 km**

85 – 83 – 82 – 49 – 12 – 43 – 42 – 41 – 40 – 32 – 29 – 27 – 26 – 19 – 20 – 14 – 15 – 16 – 77 – 12 – 32 – 31 – 35 – veerpont – 36 – 4 – 22 – 1

Naar Martenastate: ri knp 10. Na 1,4 km re Swarte Singel. Na 75 m: Martenastate.

Traject 5: Martenastate (Cornjum) – 't Kaatsgat (Sint Jacobiparochie): **17 km**

10 - 7 - 94 – 3 – 9 – 8 – 65 – 44 – 69 – 38 -34

Traject 6: 't Kaatsgat (Sint Jacobiparochie) – Slappeterp (Slappeterp): **15 km**

34 – 20 – 11 – 36 – 1 – 41

Naar Slappeterp : ri knp 90, na 1,8 km: Slappeterp.

Traject 7 (met of zonder oversteek naar Waddeneilanden): Slappeterp (Slappeterp) – Harlingen (veerboot Terschelling/Vlieland): **25 km**

90 – 44 - 92 – 29 – 9 - 16 – 18 – 54

Naar veerpont: ri knp 51. Na 5 km: Zuidwalweg volgen, wordt Oude Ringmuur. Na 500 m:

veerpont naar Vlieland/Terschelling (info: 088-9000888 Rederij Doeksen). Veer vaart eerst

naar Vlieland en vanuit daar naar Terschelling. Tip: kampeer eerst op Vlieland en verken het eiland. Daarna door naar Terschelling voor een (kort) verblijf. Vanuit daar weer de veerboot naar Harlingen.

Vlieland:

Naar De Lange Paal: bij t-splitsing li Havenweg/Dorpsstraat. Na 1 km li Postweg. Na 2,6 km re: De Lange Paal

Terschelling (routes naar Natuurkampeertreinen vanaf veerboot):

Naar: West (West-Terschelling): re Willem Barentszkade. Na 580 m schuin re Burg. Van Heusdenweg, meteen li Dennenweg. Na 170 m re Longway. Na 550 m: West.

Naar: Lies (Formerum): re Willem Barentszkade. Na 580 m schuin re Burg. Van Heusdenweg. Blijven volgen tot in Landerum. Daar li Formerum, voor de 'Rustende Jager' li, eerste weg re blijven volgen, na flauwe bocht rechtdoor. Dan: Lies.

Naar: Aaster Uiltje (Hoorn): re Willem Barentszkade. Na 580 m schuin re Burg. Van Heusdenweg. Blijven volgen tot net voorbij Hoorn. Hoofdweg 101: Aaster Uiltje.

Naar: Hoorn (Hoorn): re Willem Barentszkade. Na 580 m schuin re Burg. Van Heusdenweg. Blijven volgen tot in Hoorn. In Hoorn li Badweg. Voor het bos re Duinweg. Na 250 m re: Hoorn.

Traject 7A: Harlingen – De Landerij (Scherpenzeel): **67,3 km**

Vanaf boot re Waddenpromenade. Re Prinsenstraat. Ri knp 51.

51 – 5 – 14 – 64 – 30 – 27 – 99 – 75 – 4 – 1 – 5 – 11 – 12 – 30 – 31 – 32 – 38 – 35 – 36 – 54 – 41 – 42 – 53 – 52 – 47 – 48 – 58 – 59 – 60 – 63 – 72 – 28

Naar De Landerij: bij knp 28 ri knp 30. Na 1,4 km: De Landerij.

Traject 8: De Landerij (Scherpenzeel) – Het Oosterse Veld (Noordwolde-Zuid): **29 km**

30 – 32 – 36 – 75 – 77 – 49 – 79 – 83 – 96 – 60 – 15

Naar Het Oosterse Veld: ri knp 11. Na 580 m li Nieuweweg. Na 40 m re Oosterseveldweg. Na 700 m: Het Oosterse Veld.

Traject 9: Het Oosterse Veld (Noordwolde-Zuid) – De Meenthe (Noordwolde): **4 km**

11

Naar De Meenthe: ri knp 26. Na 1,2 km li Jokweg. Na 335 li: De Meenthe.

Traject 10: De Meenthe (Noordwolde) – De Bekhofschans (Boijl): **9 km**

26 – 28

Naar De Bekhofschans: bij knp 28 li Bekhofweg. Na 1,4 km li Boekelterweg, Na 560 m: De Bekhofschans

Traject 11: De Bekhofschans (Boijl) – Bethanië (Langedijke): **9 km**

Boekelterweg vervolgen ri knp 30

30 – 36 – 34

Naar Bethanië: ri knp 1. Na 3,2 km: Bethanië.

Traject 12: Bethanië (Langedijke) – De Reidplum (Eernewoude): **48 km**

1 – 24 – 10 – 18 – 20 – 7 – 1 – 88 – 47 – 43 – 45 – 27 – 29 – 92 – 60 – 77 – 62 – 64 – 12 – veerpontje – 14 – 16 – veerpontje – 6 – 38.

Naar De Reidplum: ri knp 37. Na 870 m: De Reidplum.

Traject 13: De Reidplum (Eernewoude) - Station Leeuwarden (zuidzijde): **15,7 km**

37 – 36 – 35 – veerpontje – 33 – 32 – 96 – 95 – 94 – 5 – 4 – 93 – 57

Naar station Leeuwarden: bij knp 57 rechtdoor Schrans. 1^e links: Hollanderdijk. Na 270 m: station Leeuwarden.

Het routekaartje van de hier beschreven route vind je op:

www.nederlandfietsland.nl/natuurkampeerroutes.

Mocht er iets niet kloppen in deze routes, meld dit dan graag via info@degroenekoepel.nl.

Stichting De Groene Koepel, te gast in de natuur en Stichting Landelijk Fietsplatform stellen zich niet aansprakelijk voor de gevolgen van eventuele onjuistheden.

Adreslijst

- Nr Naam terrein, Adres, Postcode Plaatsnaam, Telnr, Telnr 2, RD x-coördinaat RD y-coördinaat, GPS latitude GPS longitude**
- 1 De Reidplûm, Ds. van der Veenweg 7, 9264 TA Eernewoude, 06-23195659, 06-21391990, RD: 191724, 572585, GPS: 53,138187, 5,936369
 - 2 It Dreamlân, Groeneweg 5, 9293 MC Kollumerpomp, 0511-408886, 06-13638298, RD: 206746, 590941, GPS: 53,302500, 6,163330
 - 3 De Pomp, De Rijdsdammen 1, 9293 MH Kollumerpomp, 030-6977749, 06-23868534 (8.00-22.00 uur/geen sms), RD: 208251, 593879, GPS: 53,328610, 6,186390
 - 4 Middelpôle, Westepad 3, 9163 KM Nes, 06-23868480 (8.00-22.00 uur/geen sms) RD: 179475, 607480, GPS: 53,453060, 5,755560
 - 5 Martenastate, De Wier, 9056 PN Cornjum, 06-18632233, 058-2572426 RD: 181438, 584205, GPS: 53,243890, 5,783330
 - 6 't Kaatsgat, Oudebildtdijk 652, 9079 NA St. Jacobiparochie, 0518-401284, RD: 171109, 589652, GPS: 53,293060, 5,628890
 - 7 Slappeterp, Kleasterdijk 12a, 9037 JW Slappeterp, 0518-451854,06-51275482, RD: 170863, 581462, GPS: 53,219440, 5,624720
 - 8 De Lange Paal, Postweg 1a, 8899 BZ Vlieland, 06-23868013 (geen sms), RD: 131196, 588374, GPS: 53,282780, 5,029720
 - 9 West-Terschelling, Longway 28, 8881 CM West-Terschelling, 06-23868446 (8.00-22.00 uur/geen sms), RD: 143492, 598173, GPS: 53,369720, 5,214440
 - 10 Lies, Duinweg, 8894 KK Terschelling/Formerum, 06-23868446 (8.00-22.00 uur/geen sms), RD: 150232, 601059, GPS: 53,395830, 5,315560
 - 11 Aaster Uiltje, Dorpsstraat 101, 8896 JD Terschelling/Hoorn, 06-38108093, RD: 152560, 601420, GPS: 53,399170, 5,350560
 - 12 Hoorn, Duinweg 56, 8896 KK Terschelling/Hoorn,06-23868446 (8.00-22.00 uur/geen sms), RD: 152559, 601613, GPS: 53,400830, 5,350560
 - 13 De Landerij, Grindweg 155, 8483 JM Scherpenzeel, 0527-261899, 06-20176317, RD: 187875, 538166, GPS: 52,829440, 5,875000
 - 14 Het Oosterse Veld, Oosterseveldweg 4, 8391 MA Noordwolde-Zuid, 0561-432040, 06-22173038, RD: 206898, 544122, GPS: 52,881445, 6,158693
 - 15 De Meenthe, Jokweg 2, 8391 VE Noordwolde, 088-0990966, 088-0990986, RD: 204671, 546235, GPS: 52,900830, 6,125280
 - 16 De Bekhofschans, Boekelterweg 15, 8392 TT Boijl, 0561-421454, 06-51203123, RD: 208064, 549003, GPS: 52,925560, 6,176390
 - 17 Bethanië, Haerdijk 4, 8425 SR Langedijke, 0516-515303, 06-12653960, RD: 213953, 553005, GPS: 52,960830, 6,264440

Cultuurhistorie

Natuurkampeerterrinen liggen altijd in of bij een natuurgebied. Maar niet alleen de natuur bepaald het aanzicht van een terrein en zijn omgeving. De cultuurhistorie van het gebied is minstens zo belangrijk. De meeste Natuurkampeerterrinen besteden dan ook aandacht aan het unieke karakter van hun omgeving. Hieronder vind je een beschrijving van het cultureel erfgoed rond diverse Natuurkampeerterrinen langs de route. Je kunt de beheerder van het betreffende terrein altijd vragen om meer informatie!

Natuurkampeerterein De Reidplûm - Eernewoude

Natuurkampeerterein De Reidplûm grenst aan het oude ooievaarsstation Eibertshiem, waar elk jaar vele ooievaars terugkeren om hun jongen te krijgen.

Eernewoude is een etappeplaats van de jaarlijkse zeilwedstrijd voor skûtsjes. Een skûtsje (Fries voor 'schuitje') is een houten of stalen Friese tjalk, gebouwd in de achttiende eeuw. Tot circa 1930 werden deze skûtsjes gebruikt voor vrachtvervoer in Friesland. De schipper

en zijn gezin woonden aan boord van het skûtsje. Oorspronkelijk waren de skûtsjes alleen om mee te zeilen, maar na de Tweede Wereldoorlog werden ze ook wel uitgerust met motoren. Uiteindelijk werden ze verdrongen door grotere motorschepen. Tegenwoordig worden ze hergebruikt bij speciale zeilwedstrijden: het skûtsjesilen. In Eernewoude is het Skûtsjemuseum. Je vindt er ook een landbouwmuseum, het kokelhûs en twee prachtige historische kerken.

Natuurkampeerterein It Dreamlân - Kollumerpomp

Natuurkampeerterein it Dreamlân ligt op een oude terp vlak onder het Lauwersmeer. Tot de middeleeuwen had de Lauwerszee via allerlei krekten invloed op het landschap. In de kwelders was bewoning op terpen, zoals op onze Kollumerterp. Een deel van deze terp ligt op een oude getijoeverwal. De getijkreek liep ten westen en noorden langs het terrein. De restgeul is herkenbaar als een

lagergelegen gebied. Onder leiding van verschillende kloosterordes werden dijken aangelegd om het land te beschermen tegen de zee. De laatste slag was de bedijking van de Lauwerszee, vanaf toen Lauwersmeer. Vanaf het terrein kun je nog via de oude getijkreek met een van onze kano's naar Kollum peddelen. Aan de andere kant van het terrein ligt de (overdekte) kachelpaats aan het water en kijk je uit over het lagergelegen gebied - de restgeul - waar nu de schaapjes grazen door het wilde gras. De vergezichten vanaf de Kollumerterp zijn adembenemend, waarbij je 360° rond 'neerkijkt' op het lagergelegen land met zijn kruidenrijke grassen en weidevogels.

Natuurkampeerterrein Aaster Uiltje – Hoorn/Terschelling

Natuurkampeerterrein Aaster Uiltje ligt aan de rand van het dorp Hoorn. Een van de oudste

gebouwen van het dorp is de strandvonderijschuur 'Et pakhuus'. Vroeger werden hier gejutte spullen opgeslagen. Nu is het een opslagplaats voor verenigingen. Bij de middeleeuwse Sint-Janskerk staat de Sjouw, een bal die gehesen werd om aan het werkvolk in de wijde omtrek de tijd voor de middagpauze aan te geven. Schuin tegenover het kampeerterrein aan de oostkant vind je de Hoornse Kooi. Deze eendenkooi uit 1655 is vrij toegankelijk.

Terschelling is een waddeneiland met veel historie: geulen, slenken en kwelders werden ontgonnen en bewoond door de mens. Er zijn diverse scheepvaartwrakken uit de handelsroutes van de zestiende en zeventiende eeuw te vinden. De Brandaris staat er trots als een baken in het duister. En overal is cranberrietaart te koop van de besjes die specifiek op Terschelling groeien in de opgestoven duinen.

Natuurkampeerterein De Lange Paal - Vlieland

Wie Vlieland zegt, zegt strand. Maar het kleinste Waddeneiland is méér. Vanaf het hoge Vuurboetsduin, waarop de rode vuurtoren staat te pronken, is bijna het hele eiland te overzien: bos, kwelders, duinen, vennetjes, wad en zand. Aan de voeten van de vuurtoren bevindt zich het dorp waar het gezellig druk kan zijn.

Vroeger voeren zeemannen veelal op het oog om hun positie en vaarroute te

bepalen. De vuurtoren was een baken, maar ook de kapen op Vlieland (Lutine Kaap, Kaap Bol). Als de kapitein twee kapen op één lijn had, wist hij precies waar hij was en welke koers

hij moest aanhouden. Zo zouden er in het verleden ook twee kapen hebben gestaan die de ingang van de vaargeul Stortemelk aangaven. Die ingang lag toen ter hoogte van het kampeerterein op de Noordzee. Eén kaap heeft in de zee reep gestaan aan het eind van Pad van 30 en de andere kaap (een hele lange paal) nabij het woonhuis van De Lange Paal.

Natuurkampeerterein Bekhofschans – Boijl

Natuurkampeerterein de Bekhofschans in Boijl is vernoemd naar een onderdeel van de Friese waterlinie. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog was deze van belang in de strijd tegen de Spaanse en later Duitse overheersing. Dankzij de rivieren de Tsjonger en Linde met daartussen de drassige beekdalen en hoogvenen was het een moeilijk doordringbaar gebied. Veel van deze gebieden zijn bewaard gebleven. De bekendste zijn wellicht het Fochteloërveen, het Drents-Friese Wold en het Leggelderveld, alle kerngebieden in de Ecologische hoofdstructuur, een (door Europa beschermd) Natura 2000-gebied. Maar ook de minder bekende gebieden op loopafstand, het Stuttebos, Diaconieveen en de Dellebuurderheide zijn er nog altijd. De passen die vroeger wel toegankelijk waren, werden afgesloten door

schansen. De Bekhofschans ligt op loopafstand van het terrein.

Ook bepalend voor de landinrichting in het gebied rond De Bekhofschans was de oprichting van de Maatschappij van Weldadigheid in de negentiende eeuw. De Maatschappij, gesitueerd rond Frederiksoord, Wilhelminaoord en Boschoord, wilde de armen door middel van arbeid op het land heropvoeden. Omdat niet iedereen uit vrije wil deze oplossing koos, bouwde de Maatschappij in Veenhuizen een grote dwangkolonie waar nu meer dan honderd Rijksmonumenten getuigen van een uniek verleden. Rechte lanen en statige panden, musea, ateliers en sfeervolle eet- en drinkadresjes zijn gevestigd in historische gebouwen.

Natuurkampeerterrein Bethanië - Langedijke

Natuurkampeerterrein Bethanië grenst aan het natuurgebied De Schaependobbe. Vroeger was deze grensstreek tussen Drenthe en Friesland een dor en droog gebied met hier en daar een ven. In een van die 'dobbes' werden de schapen gewassen voordat hun dikke wintervacht geschoren werd. Vandaar de naam Schaependobbe. Nu komt er twee keer per jaar een kudde schapen om het overvloedige gras en de bomenopslag op te ruimen. Hier kun je genieten van de ongerepte natuur, een stille plek die donker is.